

TÜRKİYE'DE HALK EĞİTİMİ BAŞKANLARININ YETERLİKLERİNİN SAPTANMASI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA*

Ahmet DUMAN**

GİRİŞ

Bilgi birikimi ve teknolojideki hızlı gelişmeler yeni örgütsel yapıları ve yeni iletişim biçimlerini gerekli hale getirmektedir. Bu bağlamda bireylerin eğitim gereksinimleri çeşitlenmekte ve örgün eğitim kurumları çeşitlenen bu gereksinimleri karşılayamaz hale gelmektedir. Diğer yandan ekonomistler, toplumbilimciler, eğitimciler ve sanayiciler ulusların kalkınması ile halkın eğitilmişlik düzeyi arasındaki güçlü ilişkiye işaret etmektedirler.

Montreal Konferansına kadar halk eğitiminin ya da yetişkin eğitiminin tanımı, kapsamı ve amaçları üzerinde farklı görüşler vardı. Ancak Montreal Konferansından sonra aşağıda sözü edilecek olan üç ögenin de yardımı ile halk eğitiminin tanımı, kapsamı ve amaçları büyük bir açıklığa kavuştu.

Bunlar :

1- Politika kararlarını belirleyenlerin, meslekten yöneticilerin ve halk eğitimcilerinin kendi ilgi alanlarını tam olarak tanımlamaları.

2- Yaşam boyu eğitim kavramının doğmasına ve yayılmasına neden olan bir eğitim bunalımı.

3- Azgelişmiş ülkelerin halk eğitimini özel bir tüketim olarak görmekten çok ekonomik gelişme ve toplumsal değişimin düzenleyicisi ve hızlandırıcısı olarak görme eğilimi. (Lowe 1982, 19-20).

Diğer yandan Townsend'e göre (1969, 2) tüm dünyada çocukluktan ileri yaşlılığa kadar sürekli eğitim kavramı kabul edilmekte olup azgelişmiş ülkelerde halk eğitiminin ulusal kalkınma sürecini etkileyen bir öge olduğu giderek daha çok kabul görmektedir.

* Araştırma Özeti. Araştırmanın Aslı 161 Sayfadır.

** Halk Eğitimi Bölümü Araştırma Görevlisi.

Hallenback'e göre (1964, 78) yetişkin eğitiminin 3 temel amacı vardır.

Bunlar :

1- Toplumun gereksindiği bilgi, görgü, beceri ve yeterlik düzeyine sahip bir yetişkinler toplumu oluşturmak.

2- Yetişkinlerde içinde yaşadıkları toplumun gelişmesini ve yaşamasını engelleyen sorunlarla ilgili bir anlayış geliştirmek ve yetişkinleri bu sorunların çözümüne katılmaya hazırlamak.

3- Kendini gerçekleştirme amacına yönelik olarak tüm yetişkinlere kendi tutum, bilgi, anlayış ve özelliklerini geliştirme fırsat ve olanakları sağlamak.

Axford (1969, 4-5) yetişkin eğitiminin amaçları ile ilgili olarak şu noktalara işaret etmektedir.

Bunlar :

- 1- Okuma-yazma eğitimi,
- 2- Mesleki eğitim,
- 3- Boş zaman eğitimi,
- 4- Değişmeyi olgun ve sakin karşılama felsefesinin geliştirilmesi,
- 5- İnsan ilişkileri becerilerinin geliştirilmesi,
- 6- Nasıl öğrenileceğini öğretme eğitimi,
- 7- Aile eğitimi,
- 8- Tüketici eğitimi,
- 9- Kültürel mirasın korunması ve geliştirilmesi,
- 10- Sağlık ve sosyal güvenlik eğitimi,
- 11- Bilgiye ulaşma teknikleri,
- 12- İnsanlık tarihi bilgisi,
- 13- Yeni bilgilerin keşfedilmesi ve bu bilgilerle yaşam gereksinimlerinin bütünleştirilmesi,
- 14- Değişimin yaratılması,
- 15- İnsanların nasıl değişeceğini öğrenmesi ve uyum yöntemleri geliştirmesi,

- 16- Kendini anlama,
- 17- Yurttaşlık eğitimi,
- 18- Özgürleşme eğitimi,
- 19- Zihinsel uyarım ve kendini açıklama,
- 20- Fikir değişmesi,
- 21- Mesleki ilerlemeye yönelik eğitim,
- 22- Kadın eğitimi.

Townsend'e göre (1969-130) ise halk eğitiminin temel görevi insanların değişme ve gelişmelerine yardım etmektir.

Lynch (1977, 5) yetişkin eğitimini gerekli kılan 5 öğeden söz etmektedir.

Bunlar :

- 1- Bilimsel ve teknolojik gelişmeler,
- 2- Ekonomik ve toplumsal gelişmenin getirdiği zorunluluklar,
- 3- Hızlı nüfus artışı ve kentleşme,
- 4- Mesleksel hareketliliğin, iletişimin ve kitle iletişim araçlarının genel etkilerinin artması,
- 5- Uluslararası ilişkiler ve topluluk ilişkilerindeki uyumluluk istemi.

Houle (1960, 112-128), Knowles (1963, 64) ve Lowe'un da (1982, 135) ifade ettiği gibi halk eğitimi ile ilgili iki tür grup vardır. Birincisi, tüketici gruptur ki bunlar sunulan eğitim fırsat ve olanaklarından yararlanan gruptur. İkinci grup ise halk eğitimcileridir ki bunlar da halk eğitimi hizmetlerinin planlanması, hazırlanması ve sunulmasını gerçekleştirenlerdir. Bu ikinci grup da (a) tam zamanlı olarak halk eğitimi alanın da hizmet verenler (b) tam zamanlı olarak genel eğitim hizmetlerinde çalışmakta olup zamanın bir kısmını halk eğitimine ayıranlar ve (c) tamamen yarı zamanlı çalışanlar olmak üzere üçe ayrılabilir. Tamamen yarı zamanlı olarak çalışanlar da belli bir ücret karşılığı çalışanlar ve gönüllü olarak ücretsiz çalışanlar olmak üzere iki alt başlık altında ele alınabilir.

Knowles'a göre (1970, 21-22) halk eğitimcilerinin 5 temel işlevi vardır.

Bunlar :

1- *Tanımlama İşlevleri (Diagnostic functions)*: Yetişkin öğrenmesine temel olmak üzere bireysel, kurumsal ve toplumsal gereksinimleri belirlemek.

2- *Örgütsel İşlevler*: Etkili bir yetişkin eğitimi programını geliştirmek ve uygulamak için örgütsel yapıyı kurmak ve işletmek,

3- *Planlama İşlevi*: Saptanan gereksinimleri karşılamak için hedefleri oluşturmak ve bu hedefleri gerçekleştirmek için etkinlikler düzenlemek.

4- *Yöneltil ve Eğitimsel İşlevler*: Sözü edilen aşamaları kurumsallaştırmak ve denetlemek. Öğretmen ve önderlerin yetiştirilmesi, işletme olanakları ve yönetim süreçlerinin etkili hale getirilmesi.

5- *Değerlendirme İşlevleri*: Programın ve ilgili personelin etkililiğini değerlendirmek.

Glenn'e göre (1984, 154) yönetici yetiştirme, iş ve etkililik arasında doğrudan bir ilişki vardır. Eğer yöneticiler gerekli yeterlik ve ilgili becerilere sahip ise daha etkili çalışabilirler. Yöneticiler özellikle de yetişkin eğitimi yöneticileri örgütün etkililiği üzerinde anahtar bir role sahiptirler. Daha önce sözü edilen teknolojik, bilimsel ve iletişimsel gelişmeler toplumda ve dolayısı ile eğitim sistemlerinde önemli değişim ve gelişmelere neden olmaktadır. Bu değişimler de daha farklı yönetsel görevler ve roller gerektirmektedir. Bunun için yöneticiler birer uygulayıcı olarak karşılaştıkları sorunları çözememektedirler. Bu sorunları çözebilmek için yöneticilerin bilgi beceri, yeterlik ve yönetsel işlevlerini bir bütünlük içinde kullanmaları gerekmektedir. Bu bilgi, beceri ve yeterliklerin yöneticilere kazandırılması için de sürekli bir araştırma, değerlendirme ve eğitime gereksinim vardır.

Artık günümüzün verimli bir eğitim örgütünde karar verme sıradizinsel (hierarchical) değil işbirliğine dayalı, öğretmenler izole edilmiş değil grup içinde çalışan, öğretmenler ve yöneticiler hasım değil karşılıklı işbirliği içinde olan, çalışma ya da iş zaman ve etkinlik merkezli değil amaç ve sonuç merkezli, çalışma ya da iş korkutma ve gözdağına dayalı değil karşılıklı güvene, yüksek beklentili bir ortama ve birlikte sorun çözmeye dayalıdır (Snyder 1986, 7).

Yukarıda sözü edilen tüm bu nedenlerden dolayı personele (yönetici, öğretmen v.d.) gerekli bilgi, beceri ve yeterliklerin kazandırılması kurumsal ve bireysel amaçların gerçekleştirilmesi için bir zorunluluk-

tur. Ancak bu tür yetiştirme programlarının hazırlanıp uygulanmasında karşılaşılan bir takım güçlükler vardır. Bursahoğlu'na göre (1977, 356-357) eğitim yöneticilerini yetiştirme programlarını hazırlama ve uygulamada karşılaşılan iki temel güçlük vardır. Birincisi, yönetici yeterliklerini saptamaya yönelik araştırmaların yokluğudur. İkincisi, bu tür araştırmalar ile ortaya çıkan bulguların ışığında ileri sürülen görüş ve önerilerin değerlendirme konusu olarak ilgili kurumlarca dikkate alınmamasıdır.

Problem

Türkiye'de halk eğitimi başkanlarının halen göstermekte oldukları yeterlikler nelerdir?

Alt Problemler

- 1- Halk eğitimi başkanlarının demografik özellikleri nelerdir?
- 2- Halk eğitimi merkez müdürlerinin demografik özellikleri nelerdir?
- 3- İl milli eğitim müdürlerinin, halk eğitimi başkanlarının yeterliklerine ilişkin görüşleri nelerdir?
- 4- Halk eğitimi başkanlarının, kendi yeterliklerine ilişkin görüşleri nelerdir?
- 5- Halk eğitimi merkez müdürlerinin halk eğitimi başkanlarının yeterliklerine ilişkin görüşleri nelerdir?
- 6- Tüm grubun, halk eğitimi başkanların yeterliklerine ilişkin ortak görüşleri nelerdir?
- 7- İl milli eğitim müdürleri ile halk eğitimi başkanlarının, halk eğitimi başkanlarının yeterliklerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- 8- İl milli eğitim müdürleri ile halk eğitimi merkez müdürlerinin, halk eğitimi başkanlarının yeterliklerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- 9- Halk eğitimi başkanları ile halk eğitimi merkez müdürlerinin, halk eğitimi başkanlarının yeterliklerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık varmıdır?
- 10- Türkiye'de halk eğitimi alanında karşılaşılan sorunlar nelerdir?

Amaç

Bu araştırmanın amacı Türkiye'de halk eğitimi başkanlarının halen göstermekte oldukları yeterliklerin (actual competencies) saptanması ve saptanan bu yeterliklere dayalı olarak halk eğitimi başkanlarının hizmet-içi eğitim gereksinimlerinin değerlendirilmesidir.

Yöntem

Bu araştırmanın evreni ocak 1991 tarihi itibarıyla görev yapmakta olan il milli eğitim müdürlerinin(73), halk eğitimi başkanlarının(73) ve halk eğitimi merkez müdürlerinin (752) tamamından oluşmaktadır. İl milli eğitim müdürleri ve halk eğitimi başkanlarının tamamı örnekleme dahil edilmiş (Ankara ili hariç) olup halk eğitimi merkez müdürleri içinden 248'i tabakalı yansız örneklem yöntemi ile belirlenmiş ve araştırma örnekleme dahil edilmiştir. Araştırma anketine 48 halk eğitimi başkanı, 40 il milli eğitim müdürü ve 178 halk eğitimi merkez müdürü olmak üzere toplam 266 denek yanıt vermiştir. Dönme oranı % 67.9'dur.

Bilgi toplama aracı olarak geliştirilen anket uzman görüşüne sunulmuş ve daha sonra yapılan pilot çalışma ile işlemeyen anket maddeleri anketten çıkarılmıştır. Ankette demografik özelliklerle ilgili 11, araştırmaya konu olan 10 yeterlik alanına ilişkin 52 yeterlik sorusu ve bir de açık uçlu soru bulunmaktadır. Araştırma kapsamında yer alan 52 yeterliğin yeterlik alanlarına göre dağılımı şöyledir:

Yeterlik Alanları	Yeterlik Sayıları
Karar Verme	5
Esgüdüm	6
İletişim	5
Personel Yönetimi	4
Liderlik	5
Örgüt İklimi	5
Yetki ve Sorumluluğun Kullanımı	5
Kurum-Çevre İlişkileri	6
Araştırma ve Geliştirme	6
Değerlendirme	5
TOPLAM	52

Bu çalışmada (HİÇ), (AZ), (ORTA), (ÇOK) ve (TAM) kategorilerinden oluşan Likert tipi beşli bir derecelendirme ölçeği kullanılmış olup, bu kategorilerin 5 üzerinden puan sınırı şöyledir:

HİÇ	1.00-1.49
AZ	1.50-2.49
ORTA	2.50-3.49
ÇOK	3.50-4.49
TAM	4.50-5.00

Toplanan veriler frekans, yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma, tek yönlü varyans analizi ve tukey HSD işlemi teknikleri kullanılarak analiz edilmiştir.

Bulgular

Demografik Özelliklere İlişkin Bulgular

Halk eğitimi başkanlarının tamamı erkek olup büyük çoğunluğu (% 73) 36-45 yaş arasındadır. Başkanların % 58'i eğitim enstitüsü, % 35'i fakülte çıkışlı olup, % 25'inin branşı sosyal bilimler, % 23'ünün din bilgisidir. Deneklerin % 54'ü 19 yıl ve daha fazla eğitim deneyimine sahipken, yöneticilik deneyimine 10 yıl ve üzerinde sahip olanların oranı % 74'tür. Halk eğitimi alanındaki deneyimleri ise daha azdır. Başkanların % 40'ı 1-3 yıl, % 42'si 4-6 yıl, % 10'u da 7-9 yıl halk eğitimi alanında deneyime sahiptir. Halk eğitimi başkanlarının % 63'ü alanla ilgili bilgileri halk eğitimi alanında çalışarak kazandıklarını ifade ederlerken, % 19'u hizmet-içi eğitim yolu ile % 13'ü kitap, rapor, yönetmelik v.b. okuyarak kazandıklarını belirtmişlerdir. Diğer yandan başkanlarının % 21'i halk eğitimi alanındaki yenilik ve gelişmeleri izleyemediklerini açıklıkla ifade etmişlerdir. Son olarak da halk eğitimi başkanlarının % 6'sı hiç hizmet-içi eğitime katılmadığını belirtirken, % 55'i de üç ya da daha az hizmet-içi eğitim etkinliğine katıldıklarını ifade etmişlerdir.

Halk eğitimi merkez müdürlerinin % 99'u erkek olup % 52'si 36-45, % 24'ü 46-55, % 23'ü de 26-35 yaş arasındadır. Merkez müdürlerinin % 62'si ön lisans, % 31'i eğitim enstitüsü çıkışlı olup % 88'i ilkökul öğretmenidir. Merkez müdürlerinin % 58'i 19 ve daha fazla yıl eğitim deneyimine sahipken, yöneticilik deneyimine 7-9 yıl dahip olanların oranı % 19, 13-15 yıl % 17, 10-12 yıl % 16 ve 19 ve üzeri yıl % 16'dır. Merkez müdürlerinin halk eğitimi alanındaki deneyimi ise şöyledir: 4-6 yıl % 29, 1-3 yıl % 24, 7-9 yıl % 15'dir. Halk eğitimi merkez müdürlerinin % 67'si alanla ilgili bilgileri halk eğitimi alanında çalışarak kazandıklarını ifade eder iken, % 15'i hizmet-içi eğitim, % 14'ü de kitap, rapor, yönetmelik v.b. okuyarak kazandıklarını

belirtmişlerdir. Merkez müdürlerinin % 28'i halk eğitimi alanındaki yenilik ve gelişmeleri izleyemediklerini açıkça ifade etmişlerdir. Son olarak da deneklerin % 21'i halk eğitimi ile ilgili hiç bir hizmet-içi eğitim etkinliğine katılmadığını ifade etmişler, % 31'i bir kez, % 26'sı iki kez, % 11'i de üç kez hizmet-içi eğitim etkinliğine katıldıklarını belirtmişlerdir.

Yeterliklere İlişkin Bulgular

Halk eğitimi başkanları en fazla "ÇOK", il milli eğitim müdürleri "TAM", halk eğitimi merkez müdürleri ise "ORTA" kategorisini işaretlemişlerdir. Tüm grup tarafından en fazla işaretlenen kategori ise "ÇOK" kategorisidir.

İl milli eğitim müdürlerinin görüşlerine göre, halk eğitimi başkanları yeterlik alanı boyutunda 10 yeterlik alanına ilişkin yeterlikleri yüksek düzeylerde göstermektedirler. Halk eğitimi başkanlarının görüşlerine göre, kendileri sadece eşgüdüm yeterlik alanına ilişkin yeterlikleri düşük düzeylerde göstermektedirler. Halk eğitimi merkez müdürlerinin görüşlerine göre, halk eğitimi başkanları eşgüdüm, kurum-çevre ilişkileri, karar verme, araştırma-geliştirme, iletişim, değerlendirme, örgüt iklimi ve personel yönetimi yeterlik alanlarına ilişkin yeterlikleri düşük düzeylerde göstermektedirler. Tüm grubun ortak görüşüne göre de halk eğitimi başkanları eşgüdüm, kurum-çevre ilişkileri, karar verme, araştırma-geliştirme ve değerlendirme yeterlik alanlarına ilişkin yeterlikleri düşük düzeylerde göstermektedirler yani halk eğitimi başkanları bu yeterlik alanları ile ilgili hizmet-içi eğitime gereksinim duymaktadırlar.

Yeterlik alanı boyutundan sonra yeterlik boyutuna inildiği zaman bulgular şöyledir: İl milli eğitim müdürlerine göre 7, halk eğitimi başkanlarına göre 12, halk eğitimi merkez müdürlerine göre 36 yeterlik halk eğitimi başkanlarınca düşük düzeylerde gösterilmektedir. Tüm grubun ortak görüşüne göre ise 28 yeterlik halk eğitimi başkanlarınca düşük düzeylerde gösterilmektedir. Bu yeterliklerin yeterlik alanlarına göre dağılımı şöyledir:

Yeterlik Alanı	Düşük Düzeylerde Gösterilen Yeterlik Sayıları
Eşgüdüm	5
Araştırma-Geliştirme	5
Kurum-Çevre İlişkileri	4

Karar Verme	4
Değerlendirme	4
İletişim	2
Örgüt İklimi	2
Liderlik	1
Yetki ve Sorumluluğun Kullanımı	1
TOPLAM	28

İl milli eğitim müdürleri, halk eğitimi başkanları ve halk eğitimi merkez müdürleri tarafından halk eğitimi başkanlarınca düşük düzeylerde gösterildiğine karar verilen ilk 6 yeterlikten 5'i her üç grupta da ortaktır. Düşük düzeylerde gösterildiği belirlenen ilk 6 yeterlikten her üç grupta da ortak olan 5 yeterlik şunlardır:

- İlçe halk eğitimi planlama ve işbirliği kurulu çalışmalarına katılmak.
- Gönüllü halk eğitimcilerin bulunması ve yetiştirilmesini özendirme.
- Halk eğitimi kurumlarına bağış ve hibe gibi yardımların yapılmasını özendirme.
- Çevre ilçe ve köylere eğitim ihtiyacının belirlenmesi için gözlem gezileri düzenlenmesini sağlama.
- Araştırma kurumları ve uzmanlarından yararlanabilme.

Tukey HSD işlemi sonucunda halk eğitimi başkanlarının yeterlikleri konusunda il milli eğitim müdürleri ile halk eğitimi başkanlarının görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunamazken, halk eğitimi başkanları ile halk eğitimi merkez müdürleri ve il milli eğitim müdürleri ile halk eğitimi merkez müdürlerinin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık test edilmiştir.

Açık Uçlu Soru İle İlgili Bulgular

Araştırma anketinin sonunda yer alan açık uçlu soru ile deneklere ne gibi sorunlarla karşılaştıkları ve eklemek istedikleri sorulmuştur. Bu açık uçlu soruya 66'sı halk eğitimi merkez müdürü, 12'si halk eğitimi başkanı olmak üzere toplam 78 denek yanıt vermiştir. Verilen yanıtlara göre karşılaşılan sorunlar önem sırasına göre şunlardır:

1- Halk eğitimi başkanlığının yapısı, statüsü ve görevleri ile ilgili sorunlar.

2- Halk eğitimi merkez müdürlüklerinin ilçe milli eğitim müdürlüklerine bağlanması ile ilgili sorunlar.

3- Bina, araç, gereç yokluğu.

4- Yaygın eğitim ile örgün eğitimin bütünleşmemesi sorunu.

5- Yaygın eğitim kurumları yönetmeliği ile ilgili sorunlar.

6- Halk eğitimcilerinin niteliği sorunu.

7- Hizmet-içi eğitim etkinliklerinin nicel ve nitel yetersizliği.

8- Kaynak yetersizliği.

9- Eşgüdüm sorunu.

10- Personel yokluğu.

11- Halk eğitimi alanında ilk kez çalışmaya başlayacak olanlara yönelik hizmet-içi eğitim programlarının yokluğu.

12- İl ve ilçe halk eğitimi planlama ve işbirliği kurullarının işlevsizliği.

13- Halk eğitiminde denetim sorunu.

14- Yaygın eğitim enstitüsü çalışmalarının yaygınlaştırılmaması ve halk eğitimi bültenlerinin sürekliliğinin sağlanmaması.

15- Yeni geliştirilmiş kurs programlarının yokluğu.

16- Akşam okulları sorunu.

17- Halk eğitimini koruma ve geliştirme dernekleri ile ilgili sorunlar.

18- Bölgesel ve il düzeyinde işbirliği toplantılarının yapılamaması.

SONUÇ

Halk eğitimi başkanları hemen hiç biri halk eğitimi alanında öğrenim görmemiş olan, eğitim mesleğinde uzun yıllar görev yapmış kıdemli öğretmenlerdir. Halk eğitimi başkanları gerçekte birer il milli eğitim müdür yardımcısıdır ve tek görevleri ya da asli görevleri halk eğitimi değildir. Halk eğitimi ikinci, üçüncü belki de dördüncü görevleridir. Ayrıca halk eğitimi başkanlığı sık sık el değiştirdiği için zaten halk eğitimi konusunda hiç bir öğrenim görmemiş olan başkanların deneme-yanılma yöntemi ile edindiği bilgi ve becerileri kullanma olasılığı da ortadan kalkmaktadır. Bu durumda halk eğitimi başkanlığının yapısı, statüsü ve işlevleri ile ilgili çok önemli sorunların bulunduğu açıktır.

Halk eğitimi başkanlarının eşgüdüm, araştırma-geliştirme, değerlendirme, kurum-çevre ilişkileri ve karar verme yeterlik alanlarına ilişkin yeterlikleri düşük düzeylerde göstermekte oldukları, il milli eğitim müdürlerinin halk eğitimi başkanlarını beklenenin çok üzerinde değerlendirmelerine karşın saptanmış bulunmaktadır. İl milli eğitim müdürleri beşli derecelendirme ölçeğinin en fazla "TAM" kategorisini kullanmışlardır. Başka bir deyişle il milli eğitim müdürlerine göre halk eğitimi konusunda hiç öğrenim görmemiş olan halk eğitimi başkanları araştırma anketinde yer alan 10 yeterlik alanına ilişkin yeterliklerin tamamını yüksek düzeylerde "TAM" olarak göstermektedirler. Oysa halkeğitimi başkanlarının % 21'i halk eğitimi alanındaki yenilik ve gelişmeleri izleyemediklerini, % 6'sı halk eğitimi ile ilgili hiç bir hizmet-içi eğitim etkinliğine katılmadığını, % 25'i bir kez, % 15'i iki kez, % 15'i üç kez katıldığını açıklıkla ifade etmişlerdir. Diğer yandan, halk eğitimi başkanlarının yeterlikleri konusunda il milli eğitim müdürleri ile halk eğitimi başkanlarının görüşleri arasında .05 düzeyinde bile anlamlı bir farklılık test edilememiştir.

Açık uçlu soruya verilen yanıtlara dayalı olarak saptanan 18 sorun incelendiği zaman, sorunların daha çok örgütün yapı ve süreç boyutu ile ilgili olduğu anlaşılmaktadır.

ÖNERİLER

Araştırmanın bulgularına göre şu öneriler yapılabilir:

1- Halk eğitimi başkanlarına yönelik hizmet-içi eğitim programları gözden geçirilmeli, gerekli yenilik ve düzenlemeler Bakanlık-Üniversite işbirliği ile zaman geçirilmeden yapılmalıdır.

2- Halk eğitimcilere yönelik hizmet-içi eğitim olanakları nicel ve nitel olarak arttırılmalıdır.

3- Halen yürürlükte olan 1979 tarih ve 16720 sayılı R.G.'de yayınlanan Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği günün gereksinimlerini karşılayacak şekilde yenilenmelidir.

4- Halk eğitimi başkanlığının yapısı, statüsü, işleyişi, görev ve sorumlulukları yeniden ele alınmalıdır.

5- Tebliğler dergisinin 13-08-1984 tarih ve 2170. sayısında yayınlanan il ve ilçe milli eğitim müdürlüklüğü yönetmelikleri gözden geçirilerek ilçe milli eğitim müdürlükleri ile halk eğitim merkez müdürlükleri arasındaki ilişkiler yeniden düzenlenmelidir.

6- İl ve ilçe halk eğitimi planlama ve işbirliği kurulu çalışmaları da işlevsel hale getirilmelidir.

7- Halk eğitimi hizmeti veren kurum ve kuruluşlar arasında hem il ve ilçe hem de bakanlıklar düzeyinde gerekli eşgüdüm ve işbirliğini sağlayıcı önlemler alınmalıdır.

KAYNAKÇA

- Axford, W., Roger., "Adult Education: The Open Door", U.S.A., 1969.
- Bursalıoğlu, Ziya., "Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış", A.Ü. Eğitim Bilimleri Fak. Yay., No: 154, Genişletilmiş 7. Baskı, Ankara 1987.
- Duman, Ahmet., "A Study on the Determination of the Heads of Adult Education's Competencies In Turkey", *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, O.D.T.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 1991.
- Glenn, Cullison, M., "Experiential Program for Preparing School Principals" *Clearing House*, 58.4.1984, s.s. 153-55.
- Hallenback, W., "The Role of the Adult Education in Society", *Adult Education: Outlines of Emerging Field of University Study*, Edited by Jensen, Liveright ve Hallenback, Adult Education Association, U.S.A. 1964, s.s. 7-13.
- Houle, O., Cyrill, "The Education of Adult Educational Leaders", *Handbook of Adult Education in United States*, Edited by Malcolm Knowles, Adult Education Association, Chicago 1960, s. s. 112-28.
- Knowles, Malcolm., "The Adult Education Movement in the United States", U.S.A. 1963.
- , "The Modern Practice of Adult Education: Andragogy Versus Pedagogy", New York 1970.
- Lowe, John., "The Education of Adults: A World Perspective", Second Edition, UNESCO OISE Press, France 1982.
- Lynch, James., *Lifelong Education and Preperation of Educational Personnel*, UNESCO Institute for Education, Hamburg 1977.
- Snyder, J., Karolyn, "Competency Development for Principals", A-Paper Presentation at the Anntal Meeting of the American Education Reserarch Association, San Francisco, April 16, 1986. ERIC.
- Townsend, C., Edwin., "Adult Education in Developing Countries", Pergamon Press, London 1969.